

Γλάρε, γλάρε μου, πού πάς | προσκυνήματα νὰ πᾶς
··ς τὸ παιδί μου τὸν φαρᾶ | καὶ τὸ μανδομονστακᾶ
Προπ. (Κύζ.)

Λὲν κλαίω κοομὶ ποὺ θὰ πνιγῆ καὶ θὰ τὸ φᾶν' οἱ γλάροι,
μόν' κλαίω τὴν ἀγάπη μου ποὺ θὰ τὴν πάρονν ἄλλοι
Προπ. || Ποίημ.

Γλάρε, στριδόφλουτσα ξερῆς, ἀφού, σαλιγκοκαΐνι
(στριδόφλουτσα = κελύφη δστρέων) Σολωμ., 268. Συνάν.
γλαρώνι, κάονας, καρακατσάς, καρκανέλος, κατσιόν.
2) Τὸ πτηνὸν πελαργὸς Μακεδ. (Αδριαν. Αλιστρ. Βλάστ. Δαρφούδ. Δοξάτ. Μεσολακκ. Μυρτόφ. Νιγρίτ. Νικήσ. Παλαιοχώρ. Πεντάπολ.)

B) Μεταφ. 1) 'Ο χρπτής καὶ ἀδηφάγος πολλαχ. καὶ Τσακων. (Μέλαν.): "Ησυχα, πρὲ γλάρε! Ρόδ. 'Η μικρά μ' (ἐνν. θυγατέρα) ἔναι γλάρ' σσα, ἡ μεγάλη μ' ὅμως ἔναι πολὺ λγοφάος Σκῦρ. || Φρ. Τὰ κατεβάζει σὰν τὸ γλάρο πολλαχ. Καταπίνει σὰν δὸ γλάρο Κάρπ. Τρώει σὰ γλάρος Βιθυν. Εῦβ. (Ψαχν.) Νάξ. "Ηφαγε ώσὰ δὸ γλάρο Κρήτ. (Πεδιάδ.) Λέσ. καὶ εἶναι σωστὸς γλάρος κάνει "Ηπ. (Αὐλότοπ.) Νιὰ γονλία ν' ἐμποῖτσ' ε τὸ κοίε, σὰν τὸ γλάρο (μιὰ μπουκιὰ τὸ ἔκανε τὸ κρέας, σὰν τὸ γλάρο) Μέλαν. 'Η σημ. ἥδη εἰς 'Αριστοφ., Νεφέλ., 591: «Κλέωνα τὸν λάρον δώρων ἐλόντες καὶ κλοπῆς». 2) 'Ο ψηλός τὸ ἀνάστημα Μακεδ. (Βλάστ.) 3) 'Ο ἀφελῆς τοὺς τρόπους Μακεδ. (Βλάστ.) 4) 'Ο λάρυγξ Κέρκ. Παξ. 5) 'Ως ναυτικὸς δρ. δηλῶν τὸ ὑπὲρ τὰ ἀνώτατα τραχηλώματα τοῦ ίστοῦ τοῦ πλοίου λεῖον τμῆμα κύτου, τὸ ἀποληγον εἰς τὸ ἐπίμηλον, τὴν ἡλακάτην τοῦ ἐπιστηλίου Ψαρ. — N. Παλάσκι., Λεξ. νκυτ. δρ.—Λεξ. Δημητρ. Συνάν. κόντρα, πίμπολο, πίπονλο. 6) 'Τπὸ τὸν τύπ. γλάρα δνομάζεται τὸ δριζόντιον ξύλον τὸ εύρισκόμενον εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ κεντρικοῦ ίστοῦ τοῦ πλοίου Πάρ. (Νάουσ.) 7) Τὸ ἔντομον γρύλος "Ανδρ.

'Η λ. καὶ ως ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γλάρος πολλαχ. Γλάρονς Θεσσ. (Βόλ.), ως παρωνύμ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γλάρος Θήρ. (Οίχ) Μῆλ. Πάρ. Πελοπν. (Πιτσᾶ) Σύμ. Γλάρο Τσακων. (Μέλαν.) καὶ ως τοπων. Γλάρος "Ιμβρ. Λέσβ. (Πολυχντῖτ.) Πελοπν. (Καλάβρυτ.) Προπ. (Καλόβιμν.) Σύρ. Χίος—Λεξ. Βλάστ. 378 Τοῦ Γλάρον ὁ Μόλος Κάσ. Γκλάρος Μακεδ. (Βόιον).

γλαρός (I) ἐπίθ. 'Αγαθον. 'Αμοργ. 'Ηράκλ. 'Ικαρ. (Εῦδηλ.) Κάρπ. Κάσ. Κῶς (Πυλ. κ.ά.) Λειψ. Μεγίστ. Πάτμ. Πελοπν. (Κορινθ.) Χάλκ. γλαρίς Πελοπν. (Καλάβρυτ. Σουδεν.) Φοῦρν. — Λεξ. Πρω. Δημητρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γλάρος. Διὰ τὸν σχηματισμὸν βλ. Φ. Κουκουλ., Θεσσαλονίκης Εύσταθίου τὰ λαογραφικά, 2.38.

1) Οἱ ἔχων τὸ χρῶμα τοῦ γλάρου, δὲ λευκὸς ἡ μὲ ἐπικρατοῦν τὸ λευκὸν χρῶμα, ἐπὶ αἰγῶν καὶ προβάτων Κάσ. Κῶς Λειψ. Μεγίστ. Πάτμ. Χάλκ. Β) 'Επὶ αἰγός, ἡ ἔχουσα τρίχωμα χρώματος τεφροῦ εἰς τὴν ράχιν καὶ τὴν κοιλίαν, μέλανος δὲ εἰς τὸ ὑπόλοιπον σῶμα 'Αμοργ. Κάσ. Λειψ. Μεγίστ. Πελοπν. (Διβρ. Καλάβρυτ. Σουδεν.) Φοῦρν. Συνάν. κονδύλη ν. ἡ. γ) 'Επὶ αἰγός, ἡ ἔχουσα τρίχωμα χρώματος λευκοῦ μὲν εἰς τὴν ράχιν καὶ τὴν κοιλίαν, μέλανος δὲ εἰς τὰ ἄκρα 'Ηράκλ. Κάσ. Κῶς Λειψ. Φοῦρν. δ) 'Επὶ αἰγός, ἡ ἔχουσα τρίχωμα χρώματος μέλανος εἰς τὸ πρόσθιον μέρος τοῦ σώματος, λευκὸν δὲ εἰς τὸ διπισθεν 'Αγαθον. ε) 'Επὶ αἰγός, ἡ ἔχουσα τρίχωμα λευκὸν καὶ ξανθὸν Κῶς. στ) 'Επὶ προβάτου, τὸ ἔχον μέλανιν τατινίαν περὶ τὴν μέσην, τὸ δὲ ὑπόλοιπον σῶμα λευκὸν Κάρπ. 2) 'Ο ἔχων γαλανούς δριζόλιμούς Πάτμ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Σουδεν.) 3) 'Επὶ δριζόλιμον, δὲ λαμπρός, δὲ καθαρός Πε-

λοπν. (Κορινθ.)—Λεξ. Πρω. Δημητρ. β) Κατ' ἐπέκτ., ἐπίσης ἐπὶ δριζόλιμον, δὲ ζωηρός, δὲ εύφυής—Λεξ. Πρω. Δημητρ.

'Η λ. καὶ ως ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. Γλάρος Φοῦρν. καὶ ως παρων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γλάρος 'Ικαρ. (Εῦδηλ.)

γλαρός (II) ἐπίθ. γελαρός 'Αποιλ. γκελαρό 'Αποιλ. γελαρό 'Αποιλ. γλαρός 'Αθῆν. Δαρδαν. Εῦβ. (Καλύβ. Κάρυστ.) Ζάκ. "Ηπ. (Ιωάνν. κ.ά.) Θράκη. (Μάδυτ.) Κέρκ. (Αύγιόν. Καρουσ. Περούλ.) Μακεδ. (Κοζ.) Μέγχρ. Νάξ. (Απύρχνθ.) Πελοπν. (Άντιθρ. Αράχη. 'Αργ. 'Αρκαδ. Βερεστ. Βούρβουρ. Γαργαλ. Γορτυν. Ερμιόν. Καλάβρυτ. Κάμπος Λαζαρων. Κορινθ. Κυνουρ. Λαζλ. Λάστ. Ξεγώρ. Σκορτσιν.) Σάμ. (Κουμαδάρ. κ.ά.) Σκῦρ. Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. Γραν.) Τῆλ.—Ν. Πολίτ., 'Εκλογ., 146, 22 Κ. Θεοτόκ., Καραβέλ., 22 Γ. Σουρῆς, Ρωμ., ἀρ. 31 Σ. Γρανίτσ. εἰς 'Ανθολ. Η. 'Αποστολίδ., 58 Παναθήν. 18, 131 Π. Ταγκόπ. εἰς 'Ανθολ. Η. 'Αποστολίδ., 459 Π. Βλάστ., 'Αργά, 195—Λεξ. Αἴν. Πρω. Δημητρ.

Πιθαν. τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γαλαρός ἡ γελαρός, ἐκ τύπου *γλαρερός, προελθόντος ἐκ συμφύρ. τῶν γαλαρός καὶ γελαρός. Βλ. 'Ιω. Καλλέρην εἰς Λεξικογρ. Δελτ. 9 (1963), 51-52. Πβ. Μ. 'Ετυμολ. 'γαλερόν' ίλαρόρ, ἥδυ, πολαν. Τάσσεται δὲ ἐπὶ βλεμμάτων. 'Ησύχ. 'γαλερόν' γαληρόν, ίλαρόν, εῦδιον καὶ γαληρόν τὸ αὐτό καὶ γαλερότων.

1) 'Υγρός, ἔφυγρος, δροσερός, μαλακός Εῦβ. (Καλύβ. Κάρυστ.) Πελοπν. (Βούρβουρ. Γαργαλ. Καλάβρυτ. Κάμπος Λαζαρων. Κυνουρ. Λάζλ. κ.ά.) Σάμ. Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν.) κ.ά.—Σ. Γρανίτσ. εἰς 'Ανθολ. Η 'Αποστολίδ., 58—Λεξ. Αἴν. Δημητρ.: Εἰν' ὁ καιρός γλαρός καὶ γιὰ τοῦτο φέρον' ὑγρασία Κυνουρ. Σκέπασε τὸ προζύμι μὲ δυὸ ἀμπελόφυλλα, τὰ κρατηθῆ γλαρό καὶ τὰ μὴν ξεροσκάση Γαργαλ. Εἰνι γλαρὴ ἡ γῆς ἀκόμ' ἀπ' τ' βροντὴν Αίτωλ. Τοὺ στάροι εἶνι γλαρό Σάμ. Εἰναι γλαρό ἀκόμα τὸ φωμὶ Καλάβρυτ. Τὸ ἀλάτι διατηρεῖ τὰ σύκα γλαρὰ Λάζλ. Τὸ σιτάρι δὲν εἶναι γιὰ θέρισμα, εἶναι ἀκόμη γλαρό Λεξ. Αἴν. || Ποίημ.

Πάρω 'ς τοὺς λόγγους τοὺς γλαροὺς καὶ 'ς τῶν γκρεμοῦν τ' ἀπόσκια

'ς τὰ ἡλιοβασιλέματα στεργοφιλοῦν τὰ μόσκια Σ. Γρανίτσ., ἔνθ' ἀν. 2) 'Ο λεῖος τὴν ἐπιφάνειαν Κέρκ. (Αύγιόν. Καρουσ. Περούλ.) Τῆλ.: Γλαρό λέμε τὸ ζόρκο (= γυμνόν, ἀτριχον) Καρουσ. 3) 'Επὶ δριζόλιμον, δὲ ηρεμος, δὲ γλυκεῖαν ἔχων τὴν ἔκφρασιν 'Αθῆν. Δαρδαν. Ζάκ. "Ηπειρ. (Ιωάνν. κ.ά.) Θράκη. (Μάδυτ.) Μακεδ. (Κοζ.) Νάξ. (Απύρχνθ.) Πελοπν. (Άράχη. 'Αργ. 'Αρκαδ. Βερεστ. Γορτυν. Ερμιόν. Κόρινθ. Λαζαρων. Λάστ. Ξεγώρ. Σκορτσιν.) Σάμ. (Κουμαδάρ. κ.ά.) Σκῦρ. Στερελλ. (Αίτωλ. 'Ακαρναν. κ.ά.)—Γ. Σουρ.. Ρωμ., 31 Κ. Θεοτόκ., Καραβέλ., 22 Π. Ταγκόπ. εἰς 'Ανθολ. Η. 'Αποστολίδ., 459—Λεξ. Αἴν. Δημητρ.: Μάτια μεγάλα καὶ γλαρὰ Κ. Θεοτόκ., ἔνθ' ἀν. Γλαρὰ μάτια Λεξ. Αἴν. || "Άσμ.:

'Απὸ τὰ γλαρά σον μάτια τοέχη' ἀθάνατο νερὸν 'Ιωάνν.

Μὰ ἤταν τὰ μάτια τον γλαρά, τὰ χεῖλια τον καιμένα 'Αράχη.

Μαῆρα, γαλαρά, σγονρά, γλαρά μον μάτια,
εβγα τὰ διῆς τὸν ἔρωτα πῶς γίνεται κομμάτια
Δαρδαν.

Τὰ δυό σον μάτια τὰ γλαρά, τὰ μαῆρα σον τὰ φρύδια
μέσ' 'ς τὴν καρδιά μον μπήκατε σὰ λυσσασμένα φίδια
Σκῦρ.

Οῦλα σὶ τὰ 'δουνά' ἡ θιός, οῦλα μὲν τὸν γονδύλι,
μάτια γλαρά, φρίδια σγονδὰ κὶ πονχαλλέν' ἀχεῖλι
Μάδυτ. || Ποίημ.

Kai tὰ γλαρὰ tὰ μάτια tῶν ἐχόρταιναν ρουσφέτια
Γ. Σουρῆς, ἔνθ' ἀν. β) 'Ἐπὶ δοφθαλμοῦ, δὲ φυγροῖς, δὲ ἔχων
ἔκφρασιν γλυκεῖαν, ἥδυπαχθῆ Πελοπν. (Γαργαλ. Ξεχώρ.)—
Ν. Πολίτ., 'Εκλογ., 146, 22 — Λεξ. Πρω. Δημητρ.: *Tί σὲ*
ξελόιασε ἀποδάντονε, τὰ γλαρά του μάτια; Ξεχώρ. || *Ἀσμ.

Πόχει τὰ μάτια τὰ γλαρά, τὸ γέλιο ζαχαρένιο
Ν. Πολίτ., ἔνθ' ἀν. γ) 'Ἐπὶ δοφθαλμοῦ, δὲ μέγας, δὲ ώραῖος,
δὲ ἀμυγδαλωτὸς Πελοπν. (Ἐρμιόν.) Στερελλ. (Γραν.): "Εζ'
πάτ' μάτια γλαρά γλαρά Γραν. || *Ἀσμ.

Μὲ τὰ γλαρὰ τὰ μάτια σου, μικρή μου βοσκοπούλα,
μοῦ πῆρες τὴν καρδούλα
Γραν.

γλαροσπηλιὰ ἡ, Α. Μαχμέλ., Σκοπ. 61 — Λεξ.
Βλαστ.

'Εκ τῶν οὐσ. γλάρος καὶ σπηλιά.

Σπήλαιον εἰς τὸ ὅποιον συγνάζουν, διακένουν γλάροις ἔνθ'
ἀν.: Ποίημ.

Τοὺς βράχους, τὶς γλαροσπηλιές, τὴ γῆς ποὺ ἡμερη θάλ-
λει
κι ἀμάραντη ἡ ἀρχαία ἐλιά, τ' ἄσωτα φάρμα...
Α. Μαχμέλ., ἔνθ' ἀν.

γλαρούδι τό, Θράκ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γλάρος καὶ τῆς ὄποιορ. καταλ. -ού δι.
Τὸ νεογνὸν τοῦ γλάρου.

'Η λ. καὶ ως ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γλαρούδης* Μακεδ. (Θεσ-
σαλον.)

γλαροφωλιὰ ἡ, Ν. Εστ. 27 (1940), 465.

'Εκ τῶν οὐσ. γλάρος καὶ φωλιά.

'Η φωλεὰ τοῦ γλάρου: Ποίημ.

Ποῦ βιάστηκες νὰ κοιμηθῆς, προτοῦ νὰ σὲ γνωρίσω,
σὲ μιὰ τραχεὺ γλαροσπηλιὰ καταμεσῆς τοῦ Αἴγαίου;

γλάρωμα τό, πολλαχ.

'Εκ τοῦ ρ. γλαρώνω.

1) 'Γγρασία, κατάστασις ὑγρότητος Εὖβ. (Κάρυστ. Κουρ.)

2) 'Η τάσις πρὸς ὑπὸν ἐνιαχ. 3) 'Η κατάστασις τοῦ ἐλαφρῶς
κοιμωμένου σύνηθ.: "Ημοντα πάρω 'ς τὸ γλάρωμα καὶ μὲ
τὴ φασαρία ξύπνησα Πελοπν. (Κυνουρ.) Συνών. ἀποκάρωμα,
γλάρομα, γλάρος. 4) 'Η ἥδυπάθεια, ἡ δι' ἡμικλείστων ὁ-
φθαλμῶν ἐκφραζομένη Γ. Ξενόπ., Θέατρ., Β', 143 Μ. Τσιρι-
μῶκ., 'Εκ βαθ., 62: *Γέλμα, λιγώματα, γλαρώματα, νάζια μὲ*
δατή... μπροστὰ 'ς τὴ γυναικα σου Γ. Ξενόπ., ἔνθ' ἀν. ||
Ποίημ.

'Αλάλητο τὸ ἐρωτικὸ μεθύσι
τοῦ πόθου ἀπόσταμο, ἀποκάρωμα
σέργει 'ς τὰ μάτια σου τὸ γλάρωμα

Μ. Τσιριμῶκ., ἔνθ' ἀν. 5) Εἰς τὸν πληθ., ἡ προσποίησις, ἡ
πανουργία Λεξ. Δημητρ.: "Ασε τὰ γλαρώματα. Συνών. φρ.
"Α σε τὰ λιγώματα.

γλαρῶνα ἡ, Θήρ. (Οἶα).

'Εκ τοῦ οὐσ. γλάρος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ού να.
Ο θῆλυς γλάρος.

γλαρωνάκι τό, Γ. Παρλαπ., Μεταναστ. φυτ. καὶ ζῷων,
112 Χ. Χατζησαρ. — Α. Κανέλλ., Κατάλ. πτην. 'Ελλάδ.,
Βουνό (1947-1948), 150.

'Τυποκορ. τοῦ οὐσ. γλαρώνας καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.
-άκι.

Τὸ πτηνὸν Δρεπανίς ἡ λευκομέτωπος (*Sterna albifrons*)
τῆς οἰκογ. τῶν Λαριδῶν (*Laridae*).

γλαρώνι τό, σύνηθ. γλαρώνη Σάμ. Στερελλ. (Σπάρτ. κ.ἄ.)
γλαρούνη 'Ερεικ. Ζάκ. Πελοπν. (Γαργαλ. Παιδεμέν. κ.ἄ.)
γλαρώνη Ιθάκ. Κέρκ. γλαρούνη Κέρκ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γλάρος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ών,
περὶ τῆς ὁπ. βλ. Φ. Κουκουλ. εἰς Byz. Zeitschr. 26 (1926),
325.

1) Τὸ πτηνὸν Λάρος ὁ ἀργυρόχρονος (*Larus argentatus*)
τῆς οἰκογ. τῶν Λαριδῶν (*Laridae*) σύνηθ.: Τὰ γλαρώ-
νια βγαίν' 'ς τὴν ξηρὰ κὶ πιτάνι κὶ φουνάζ' Στερελλ.
(Σπάρτ.) Τὰ γλαρώνια χτίζουν τότε τὶς φωλιές τους Ν.
Πολίτ., Παραδ. 1, 181 || Παροιμ. φρ. Λάγασ' ἴκεδός τοῦ
γλαρώνη' κὶ γέν' κι ἀσπρονιούστακος (δι' αὐτοὺς οἱ ὅποιοι
λευκαίνονται προώρως) Στερελλ. (Σπάρτ.) || Ποίημ.

Σὰν τὸ γλαρώνι μέσα μου φτερούγιαζεν
ἀδέσποτη ἡ ψυχή μου νὰ πετάξῃ

Σ. Σκίπ., 'Απέθαντ., 27.

Τὰ ὄνειρά μου λευκὰ σὰν τὰ γλαρώνια
πετοῦσαν γύρῳ ὀλόγυρα μὲ χάρη

Μ. Τσιριμῶκ., 'Ωρες δειλιν., 61. 2) Τὸ μικρὸν τοῦ γλά-
ρου, τὸ γλαρόπουλον ἐνιαχ.: Τὰ μικρὰ τοῦ γλάρου, τὰ
γλαρώνια, εἶναι πιὸ σκοῦρα ἀπὸ τοὺς μεγάλους "Ηπ.
(Πάργ.) Τὰ γλαρώνια ὅταν εἶναι μιτσά, εἶναι σκονθέλικα
(= φαιοῦ χρώματος). 3) Τὸ πτηνὸν Δρεπανίς ἡ χελιδο-
νόμορφος (*Sterna hirundo*) τῆς οἰκογ. τῶν Λαριδῶν
(*Laridae*), «ὁ καταρράκτης» τοῦ 'Αριστοτ., Ζ. ιστορ.
9, 12 (615α 28) ἐνιαχ.: "Αμα βουτοῦνε τὰ γλαρώνια, εἰ-
ναι σίγουρο πὼς ἔχει μαρίδα ἡ θάλασσα 'Ερεικ. Συνών.
ἀγριογλαρώνων, μαρίδα. 4) Τὸ πτηνὸν 'Αλκυών
ἡ δασεῖα (*Alcedo ispida*), τῆς οἰκογ. τῶν 'Αλκυονιδῶν
(*Alcedinidae*) ἐνιαχ. Συνών. ἀνακλίδα, βασιλάκης,
βασιλάκι, βασιλικάδι, βασιλοπούλλι, γιαλάτησι,
γιαλοπούλλι, θαλασσοχαράχτιδα, μαρτίνι,
μπιρομπίλι τῆς θάλασσας, πασιδόνα,
σαρδελοφάγος, τσιμπολόγος, ψαροκλίδα,
ψαροκισιούρα, ψαροκισιούρα, ψαρολόγι,
ψαροφάγος. 5) Μεταφ., ὁ ἀδηφάγος, ὁ λαίμαργος Θήρ.
Πελοπν. (Γαργαλ. Παιδεμέν. κ.ἄ.): 'Ανοίγει ἔνα ἔρμο στόμα
καὶ καταπίνει τὶς μπουκιές τὸ γλαρώνι Γαργαλ. Τὰ κατέβα-
ζε ἀμάσητα τὰ βονηρέλια μὲ τὰ πουκκούτσια τὸ γλαρώνι
Παιδεμέν. Γλαρώνι παιδὶ Θήρ.

γλαρώνω (Ι) πολλαχ. γλαρώνου πολλαχ. βόρ. ίδιωμ.
γλαρώνω Κῶς (Καρδάμ. κ.ἄ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γλάρος.

Α) 'Αμτβ. 1) 'Γγραίνομαι, καθίσταμαι ἔφυγρος Εὖβ.
(Καλύβ.): 'Ο τόπος εἶναι γλαρώμενος. 2) Λόγω ὑγρασίας
καθίσταμαι μαλακὸς Στερελλ. (Αίτωλ. Ακαρναν. Κολάκ.):
Γλάρουσ' τοὺς στάροις κὶ δὲν κόβιτ' Κολάκ. 3) Λόγω ὑγρασίας
σήπομαι Εὖβ. (Καλύβ.): "Αμα δὲ λακκιμάσωμε τὸ γέννημα,

